

NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Sted:
Trondheim

Dato:
20.02.2026

Vår ref:
Deres ref:

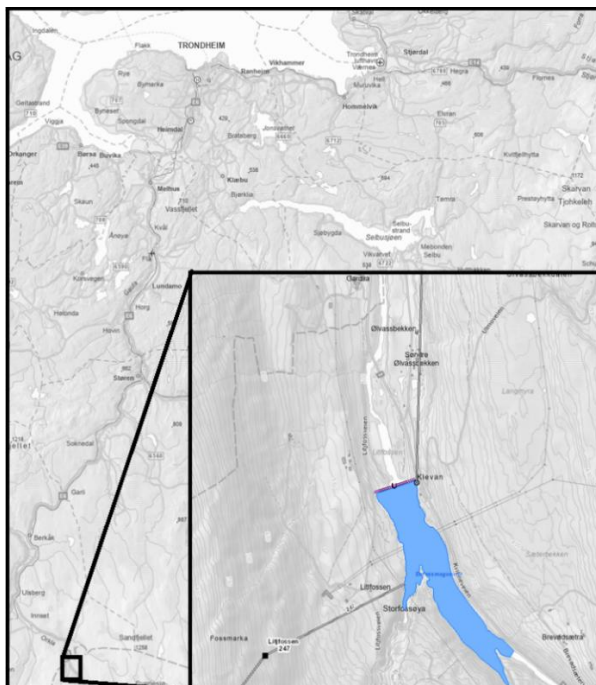
25/00409-7

Søknad om midlertidige fravik i Orkla i forbindelse med rehabilitering av Storfossdammen, Tynset og Rennebu kommuner

TrønderEnergi Kraft AS (TEK) søker, på vegne av Kraftverkene i Orkla (KVO), etter vannressursloven § 8 om følgende midlertidige fravik i forbindelse med planlagte rehabilitering og forsterkningsarbeider på Storfossdammen i Tynset kommune.

Det søkes om følgende fravik:

- A) Fravik fra minstevannføring nedstrøms Storfossdammen i forbindelse med etablering av midlertidig arrangement.
- B) Fravik fra krav om vannstand «Terskel Nedstrøms Storfossdammen» og terskel 37D.

Figur 1 Oversiktskart

TrønderEnergi Kraft AS

Telefon: 73 60 30 00

Postadresse:
Klæbuveien 118
7031 Trondheim

Besøksadresse:
Klæbuveien 118
7031 Trondheim

www.tronderenergi.no
tek.firmapost@tronderenergi.no
Org.nr: NO 878 631 072 MVA

Bakgrunn og formål

Storfosdammen skal rehabiliteres og forsterkes. Arbeidene er nødvendige for å opprettholde forskriftsmessig sikker tilstand på dammen og omfatter forsterking av dammens nedstrøms side, betongrehabilitering og lokale sikringstiltak like nedstrøms. Arbeidene som skal gjennomføres krever tørrlagte forhold i terskelbassengene rett nedstrøms dammen. Dette medfører behov for midlertidig fravik fra vannspeil/terskelkrav (fravik B). For å kunne opprettholde minstevannføring nedstrøms anleggsområdet under prosjektgjennomføring og fravik B, etableres et midlertidig forlenget slipparrangement og drenering i grøft. I perioden der grøft og rør etableres, er det nødvendig med en stans i minstevannføringsslippet (fravik A) inntil 5 uker. Så snart midlertidig arrangement er etablert, gjenopptas minstevannføring i henhold til manøvreringsreglementet via nytt midlertidig utløpspunkt nedstrøms terskel 37D).

Krav og tekniske utfordringer

A) *Vilkår i manøvreringsreglement for regulering av Orkla og Grana, kgl. res. 23.06.2020.*

*... «Ved vannslipp fra Storfosdammen skal vannføringen nedstrøms magasinet i perioden 1. mai – 30. september være **0,5 m³/s** og **0,3 m³/s** resten av året.»...*

Tapping av minstevannføring skjer via rør gjennom dammen og reguleres av en ventil som slipper vannet rett ut i elva hvor det dannes et vannspeil. Det er ikke mulig å slippe vann gjennom byggegrop samtidig som det skal gjennomføres anleggsarbeid som krever «tørre» forhold (forskaling/ støping/ osv.). Det skal derfor etableres et midlertidig arrangement for slipp av minstevannføring som vil gjøre det mulig å både arbeide «tørt» og slippe minstevannføring fra nedstrøms terskel 37D.

B) *Terskel «Nedstrøms Storfosdammen» og terskel 37D i NVEs vedtak «Orklautbyggingen. Terskler i Orkla» av 11.07.1984.*

For å sikre tørrest mulige arbeidsforhold og unngå at vannet renner tilbake inn i byggegropa må vannspeilet i de to øverste terskelbassengene holdes under så lavt som mulig. Dette vil gjelde hele perioden for det er anleggsarbeid på Storfosdammen. Det skal etableres dreneringsrør som legges i samme grøft som midlertidig minstevannføringsarrangement.

Tidsrom og varighet

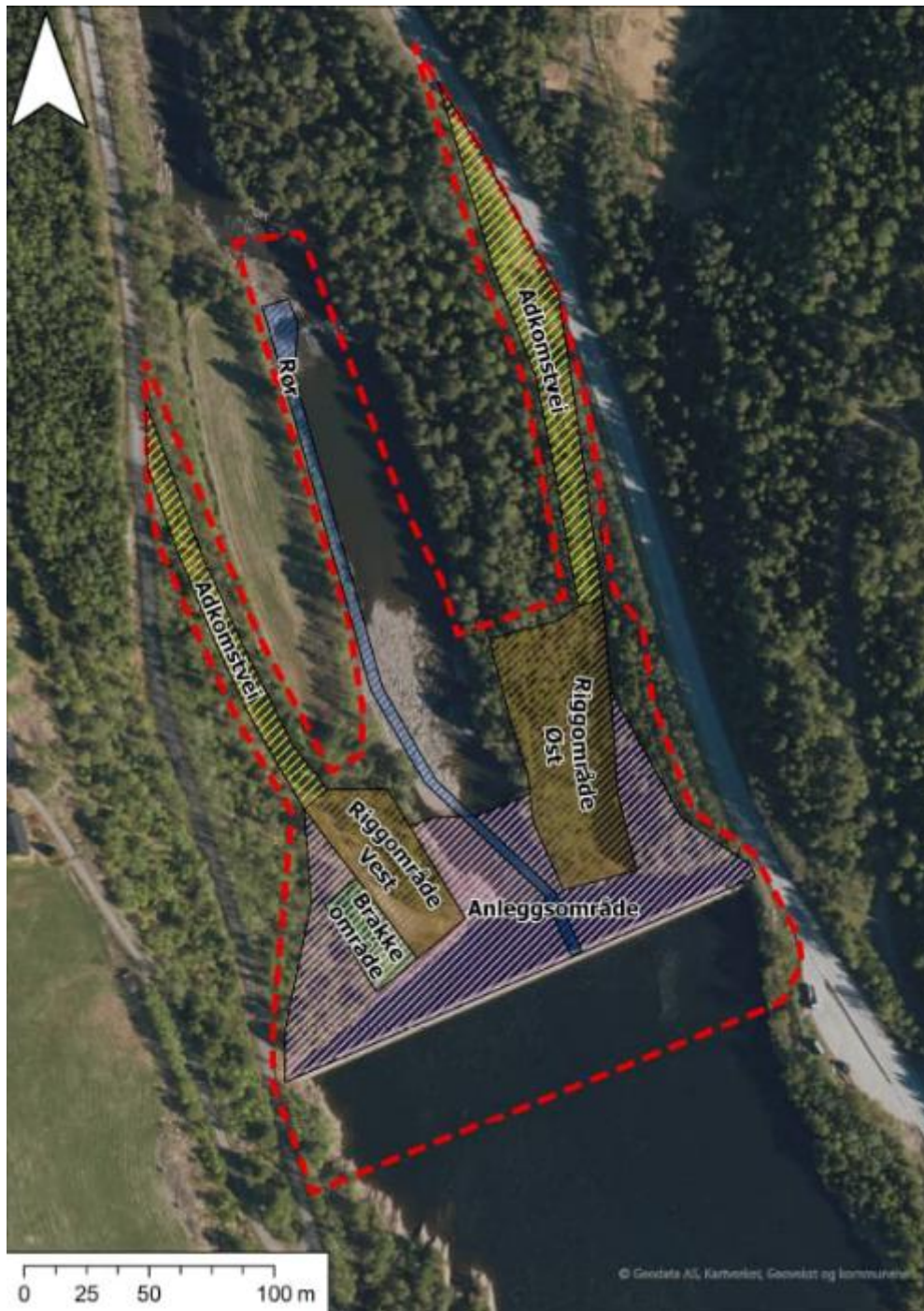
A) *Ett fravik på inntil 5 sammenhengende uker innenfor et 2-måneders gjennomføringsvindu 15.06.2026-16.08.2026.*

B) *Kontinuerlig fravik fra terskelpålegg for «Terskel nedstrøms Storfosdammen» og terskel 37D, i perioden fra prosjektstart 18.05.2026 inntil prosjektavslutning som senest vil være i slutten av 2028, vannspeilet reetableres ved prosjektslutt.*

Tiltaksbeskrivelse

A) *Vannføring skal reduseres gradvis i forbindelse med nedtapping av begge terskelbasseng nedstrøms dammen. Dette gjøres ved å starte pumping mens minstevannføringen gradvis reduseres til det kun er vann fra pumping som slippes. I perioden på inntil 5 uker uten slipp, skal det etableres ca. 260 meter med grøft hvor det legges rør for drenering av terskelbasseng og midlertidig slipp av minstevannføring for resten av anleggsperioden. Så fort det midlertidige*

minstevannføringsarrangementet er etablert vil slippet gjenopptas og vannføringen nedstrøms terskel 2 normaliseres. Tidligste mulige tidspunkt for oppstart av periode uten minstevannføring er lagt til 15.06.2026 for sikre tilstrekkelig utviklet mobilitet for yngel i grusen. Perioden er også etter normal avslutning av vårflo og sannsynligheten for overløp er liten.

Figur 2 Arealbruksplan hentet fra detaljplanen. Trase for rørgrøft vises gjennom midten av bildet.

- B) Det etableres grøft gjennom tersklene for å slipp minstevannføring og drenere byggegrøp. I løpet av anleggsperioden vil det foregå «vedlikeholds pumping» for å holde vannspeilet nede i områder som ikke lette dreneres av drenerør. TEK planlegger å la det forlengede minstevannføringsarrangementet og drenerøret ligge permanent for fremtidig bruk ved f.eks. tilsyn, vedlikehold, revurdering etc. som krever senkning av vannspeilet. Formålet er å redusere varigheten av ev. fremtidig fraviksperioder. Oppstarten på fraviksperioden sammenfaller med oppstart for prosjektet. Dette gir entreprenør mulighet til å gjøre forberedende arbeider på

tersklene som ikke krever stans i minstevannføringen, men som kan endre vannstanden i terskelbassengene.

Figur 3 Terskel 1 er "Terskel nedstrøms Storfosdammen" og terskel 2 er "terskel 37D"

Miljømessige konsekvenser og avbøtende tiltak

- **Hele strekningen:** Det er «stasjonær» fisk og bunndyrfauna av varierende bestandsstørrelse i alle terskelbasseng. Hensyn til rogn/yngel tilsier gjennomføring av stans i minstevannføring etter 15. juni og gradvis manøvrering. I tillegg er det observert fuglearter som er knyttet til elva som for eksempel fossekall og laksand.
- **Strekning 0–1,6 km, Storfosdammen til Ulvasbekken:** Redusert vannføring, men vannspeil holdes oppe i urørte terskler. Risiko for stranding reduseres og håndteres ved gradvis manøvrering og tilsyn under nedtapping og ved lavest vannstand/-føring.
- **Strekning 1,6–3,6 km, Ulvasbekken til Nåva:** Redusert vannføring, men økning i vanngjennomstrømning sammenlignet med strekningen oppstrøms pga. restfelt og forbislipp fra Ulvasbekken.
- **Strekning 3,6–21,7 km, Nåva til utløpet av Brattset kraftverk:** Vannføringsforholdene vil trolig være ganske likt som ved slipp av minstevannføring fra Storfosdammen. Dette vil være på grunn av restfelt og forbislipping av Ulvasbekken og Nåva. De faktiske forholdene vil likevel være avhengig av nedbør og tilsig ettersom det ikke er bidrag fra magasinert vann.
- **Anadrom strekning:** Starter ca. 17 km nedstrøms Storfosdammen ved Stoin¹. Her er det trolig ingen/liten direkte påvirkning ved fravik som følge av avstanden fra Storfosdammen og at bidraget fra restfeltet demper opplevde endringer.

¹ [Lakseregister innsyn](#)

Tiltaksopplegg:

For å tydeliggjøre hvilke avbøtende tiltak som gjelder i de ulike fraviksperiodene, skiller det mellom:

- **Fraviksperiode A (fravik fra minstevannføring):** Inntil 5 sammenhengende uker innenfor gjennomføringsvinduet 15.06.2026–16.08.2026, der slipp av minstevannføring fra Storfosdammen må stanses for etablering av grøft, rør og minstevannføringsarrangement/drenering.
- **Fraviksperiode B (hele anleggsperioden – fravik fra vannstand/vannspeil i terskelbasseng):** Hele anleggsperioden der vannspeilet i de øverste terskelbassengene må holdes senket for å sikre tørre arbeidsforhold ved rehabilitering av Storfosdammen. I fraviksperiode B opprettholdes minstevannføring i henhold til manøvreringsreglementet via midlertidig arrangement, med unntak av fraviksperiode A.
- **Felles avbøtende tiltak (gjelder både fraviksperiode A og fraviksperiode B)**
 - 1) Gradvis manøvrering / kontrollert nedkjøring av vannføring og overgang til pumping, innenfor det som er teknisk mulig med tilgjengelig utstyr. Gjelder også etter ev. overløp eller etter beredskapsmessig tapping. Dette gjennomføres for å redusere risiko for stranding og/eller innesperring av fisk.
 - 2) Tilsyn og beredskap under nedtapping og ved lavest vannstand/-føring. Ved behov vurderes målrettede tiltak (herunder relokalisering av fisk) for å redusere risiko for stranding/innesperring.
 - 3) Informasjon til berørte (direkte berørte rettighetshavere/brukerinteresser informeres direkte, og det legges ut informasjon via kommunale nettsider, selskapets nettsider og sosiale medier).
 - 4) Privatrettslige forhold avklares før oppstart av tiltak.
- **Tiltak som kun gjelder fraviksperiode A (perioden uten slipp av minstevannføring fra Storfosdammen)**
 - 5) Forbislipp av alt tilsig i Ulvassbekken og Nåva i fraviksperiode A. Tiltaket bidrar til mest mulig restvannføring nedstrøms mens slipp fra Storfosdammen er stanset, og for å redusere omfanget av lokal tørrlegging/strandingsrisiko i denne perioden.
- **Tiltak som gjelder hele anleggsperioden / fraviksperiode B (og dermed også i fraviksperiode A), med unntak av vinteren.**
 - 6) Overføringene Ulvassbekken, Nåva og Stavåa ledes i tillegg til sine opprinnelige løp i hele anleggsperioden, med unntak av vinteren. Dette er et tiltak som gjelder for fraviksperiode B, og dermed også i fraviksperiode A. Formålet er å redusere sannsynligheten for overløp eller beredskapsmessig tapping fra Storfosdammen gjennom anleggsområdet, og bidra til et mer forutsigbart vannføringsregime med redusert behov for gjentatt evakuering av byggegrep og påfølgende tapping.

Måling, dokumentasjon og rapportering

Minstevannføring: Dagens målesensor og logg vil være i normal drift når midlertidig arrangement er etablert og slippet startes opp igjen nedstrøms etter fraviksperiode A).

Varsling - TEK sitt forslag

Direkte berørte rettighetshavere og brukerinteresser informeres direkte. I tillegg vil det legges ut informasjon som publiseres på selskapets nettsider.

Figur 4 Vannspeilet som må senkes.

Figur 5 Tidligere senkning av vannspeilet.

Figur 6 Området er utilgjengelig for skanning ved slipp av minstevannføring og opprettholdelse av vannspeil.

Figur 7 Senkning av vannspeil.

Figur 8 "Tømt" vannspeil.

Konklusjon og anmodning

For å ivareta tilstrekkelig sikkerhet er det nødvendig å forsterke Storfosdammen. Dette arbeidet blant annet vil kreve etablering av midlertidige løsninger i anleggsfasen. Vi mener at de avbøtende tiltakene vi har beskrevet vil ivare ta miljøverdiene tilstrekkelig.

Vi ber NVE om å innvilge:

A) Fravik fra slipp av minstevannføring i inntil 5 sammenhengende uker innenfor et 2-måneders gjennomføringsvindu 15.06.2026-16.08.2026.

B) Tillatelse til å senke vannspeilet og tørrelegge «Terskel nedstrøms Storfosdammen» og terskel 37D i anleggsperioden, og at minstevannføring, slippes med utløp nedstrøms terskel 37D. Tersklene reetableres ved prosjektslutt.

Med vennlig hilsen
TrønderEnergi Kraft AS

Anders Thon Bråten
Fagleder miljø og konsesjon